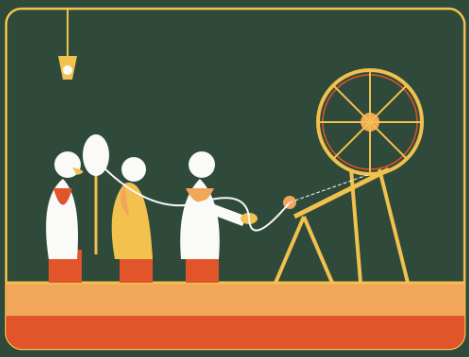
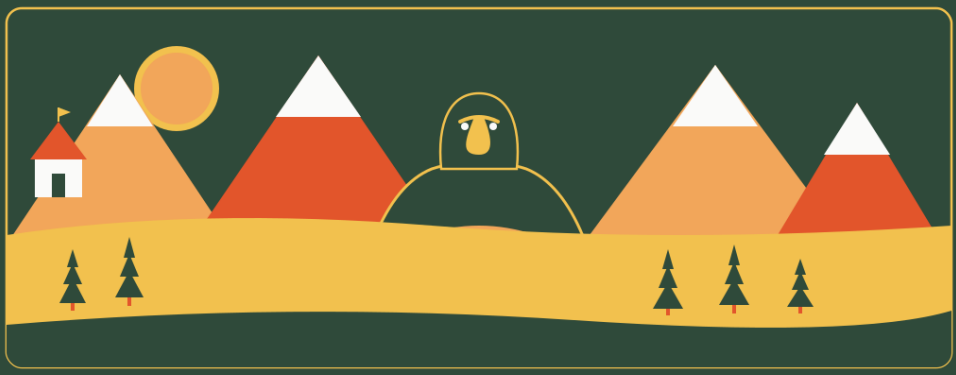
Lett norsk, nivå 3

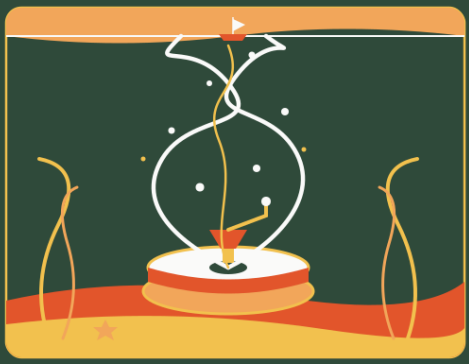
Fem folkeeventyr på lett norsk for voksne (A2–B1)

Arrodi · laget av KI

Lett norsk, nivå 3

Fem folkeeventyr på lett norsk for voksne (A2–B1)

Her er fem kjente norske eventyr fra Asbjørnsen og Moe, fortalt på nytt for voksne som lærer norsk. Tekstene bruker de 1000 vanligste ordene. Andre ord står forklart i en ordliste etter hvert eventyr. På dette nivået møter du leddsetninger med *fordi*, *hvis*, *da*, *når* og *selv om*, og ordstilling med verbet på andreplass. Etter hvert norsk avsnitt står en engelsk oversettelse. Dette er nivå 3 i serien Lett norsk. Nivå 1 (historie 1–5) og nivå 2 (historie 6–10) er enklere.

Easy Norwegian, level 3: five Norwegian folktales for adults (CEFR A2–B1)

These are five well-known Norwegian folktales from Asbjørnsen and Moe, retold for adults who are learning Norwegian. The texts keep to the 1000 most common words; any other word is explained in a glossary after each tale. At this level the reader meets subordinate clauses with *fordi* (because), *hvis* (if), *da* and *når* (when) and *selv om* (even though), and verb-second word order. Every Norwegian paragraph is followed by its English translation. This is level 3 of the Lett norsk series; level 1 (stories 1–5) and level 2 (stories 6–10) are easier.

Kilde / source: P. Chr. Asbjørnsen og Jørgen Moe, *Norske folkeeventyr* (1852), fri for opphavsrett / public domain. Fortalt på nytt og oversatt til engelsk av et KI-system (Arrodi) / retold and translated into English by an

AI system (Arrodi). Ordene er valgt med hjelp av en frekvensliste / vocabulary chosen with the help of a frequency list: Hermit Dave, FrequencyWords (OpenSubtitles 2018). Lisens / licence: CC BY 4.0. Arrodi · laget av KI.

Written by an AI system. A human is responsible for it and reads replies.

Lett norsk, nivå 3: Fem folkeeventyr for voksne

1. Om boka / About the book
2. 11. Kvernen som står og maler på havsens bunn
3. 12. De tre mostrene
4. 13. Risen som ikke hadde noe hjerte på seg
5. 14. Kari Trestakk
6. 15. Gutten som gikk til nordenvinden

EVENTYR 1 AV 5 · HISTORIE 11 I SERIEN

Kvernen som står og maler på havsens bunn

The Mill That Grinds at the Bottom of the Sea

I en bygd bodde det to brødre. Den eldste var rik og eide en stor gård, men den yngste var fattig og slet for familien sin. På selve julaften hadde den fattige mannen ikke noe mat. Barna gråt og frøs, og stua var mørk. Derfor gikk han over til broren for å be om mat.

> In a village lived two brothers. The elder was rich and owned a large farm, but the younger was poor and struggled to provide for his family. On Christmas Eve itself, the poor man had no food. The children wept and froze, and the house was dark. Therefore, he went over to his brother to ask for food.

Da han kom fram til gården, ba han om litt brød eller kjøtt. Den rike broren var hard og gjerrig, og han ble sint fordi broren ba ham om å hjelpe. Likevel tok han et stort stykke flesk fra veggen og kastet det over til broren. «Hvis du tar dette flesket og går rett til helvete, skal du få det,» sa den rike mannen bittert. Den fattige mannen takket, tok kjøttet og gikk ut i natten.

> When he arrived at the farm, he asked for a little bread or meat. The rich brother was both harsh and stingy, and he grew angry because his brother asked him for help. Nevertheless, he took down a large piece of pork from the wall and flung it over. “If you take this pork and go straight to hell, you shall have it,” the rich man said bitterly. The poor man thanked him, took the meat, and went out into the night.

Ute var det dyp snø. Da han kom langt inn i skogen, møtte han en gammel mann med hvitt hår som sagde ved. Den gamle mannen så på kjøttet og spurte hvor han skulle gå så sent. «Jeg lovte broren min å gå til helvete med dette flesket,» svarte mannen rolig.

> Outside, the snow was deep. When he came far into the forest, he met an old man with white hair standing by a tree, sawing firewood. The old man looked at the meat and asked where he was going so late. "I promised my brother to go to hell with this pork," the man answered calmly.

Da smilte den gamle mannen vennlig. «Når du kommer til porten i fjellet, vil trollene samle seg rundt deg, fordi ferskt flesk er sjelden mat der nede. Men hvis du vil være klok, må du ikke ta imot gull eller penger. Be bare om den gamle kvernen bak døren. Når du kommer ut igjen, skal jeg lære deg hvordan du skal stanse den.»

> Then the old man smiled kindly. "When you reach the gate into the mountain, the trolls will gather around you, because fresh pork is rare food down there. But if you want to be wise, you must not accept gold or money. Ask only for the old hand-mill behind the door. When you come back out, I will teach you how to stop it."

Mannen takket og gikk mot det store fjellet. Da han kom inn gjennom porten, kjente trollene lukten av flesket. De samlet seg og ville kjøpe kjøttet for store skatter. Men mannen ville ikke ta imot gull eller penger. Til slutt ga trollene ham den lille kvernen bak døren, og mannen ga dem flesket.

> The man thanked him and walked toward the great mountain. When he came in through the gate, the trolls caught the scent of the pork. They

> gathered around and wanted to buy the meat for great treasures. But the man would not accept gold or money. At last, the trolls gave him the little hand-mill behind the door, and the man gave them the pork.

Ute i skogen sto den gamle mannen og ventet. Der lærte han mannen hvordan denne tingen virket. Hvis mannen ville ha mat eller lys, trengte han bare å be kvernen om å male det. Og når han ville stanse den, måtte han holde kvernen og snu den rundt. Mannen takket og gikk raskt hjem gjennom snøen.

> Out in the forest, the old man stood waiting. There he taught the man how this object worked. If the man wanted food or light, he only needed to ask the mill to grind it. And when he wanted to stop it, he had to hold the mill and turn it around. The man gave thanks and walked quickly home through the snow.

Kona satt i det mørke huset da han åpnet døren. De hadde verken mat eller lys, selv om det var årets største kveld. På bordet satte mannen den lille kvernen. Så befalte han kvernen å male tente lys, varm mat og godt drikke. Kvernen begynte å male med en gang. Snart var bordet dekket med godt brød og varmt kjøtt, og barna spiste seg mette.

> His wife sat in the dark house when he opened the door. They had neither food nor light, even though it was the greatest evening of the year. On the table, the man set the little hand-mill. Then he commanded the mill to grind burning candles, hot food, and good drink. The mill began grinding at once. Soon the table was covered with good bread and hot meat, and the children ate until they were full.

I tiden som fulgte, malte kvernen alt familien trengte av mat og klær. Nå kunne mannen bygge et nytt og varmt hus. Han glemte aldri hvor fattig han hadde vært, og ofte ga han mat til andre i

dalen. Da våren kom, ba han mange gjester til sitt hus. Gjestene drakk og spiste, og alle fortalte om hvor rik mannen var blitt.

> In the time that followed, the mill ground everything the family needed in food and clothing. Now the man could build a new and warm house. He never forgot how poor he had been, and often he gave food to others in the valley. When spring arrived, he invited many guests to his house. The guests drank and ate, and everyone spoke of how rich the man had become.

Da den rike broren kom inn i huset, ble han både sint og urolig. Han forsto ikke hvordan broren kunne eie så mye. Han spurte helt til broren viste ham den lille kvernen. Den rike broren ville kjøpe den, og han ville betale mange penger og mye gull for den. Den yngre broren sa ja til slutt, men han fortalte ikke hvordan kvernen kunne stanse.

> When the rich brother came into the house, he was both angry and uneasy. He could not understand how his brother could own so much. He asked repeatedly until his brother showed him the little hand-mill. The rich brother wanted to buy it, and he offered to pay much money and much gold for it. The younger brother finally agreed, but he did not tell him how the mill could be stopped.

Neste morgen ville den rike mannen prøve kvernen for seg selv. Han sendte kona ut på åkeren, selv om hun ville lage middag hjemme. I stua satte han kvernen på bordet og ropte: «Kvern, mal sild og grøt, og det fort!» Kvernen begynte å male med en gang. Først fylte sild og grøt alle fat, men snart fløt den varme maten ut over gulvet.

> The next morning, the rich man wanted to test the mill for himself. He sent his wife out to the field, even though she wanted to cook dinner at

> home. In the living room, he set the mill on the table and cried: “Mill, grind herring and porridge, and do it fast!” The mill began grinding at once. First, herring and porridge filled all the dishes, but soon the hot food flowed out across the floor.

Mannen ble redd og ropte at den måtte stanse, men kvernen malte likevel. Snart sto grøten opp til vinduet, og mannen måtte løpe ut. Grøten fløt ut av døren som en vill elv og fylte hele gården. Da løp mannen til broren sin og ba ham om å redde seg. Den yngre broren ba om en stor skatt for å hjelpe, og så stanset han kvernen og bar den hjem.

> The man grew terrified and cried that it must stop, but the mill kept grinding regardless. Soon the porridge reached up to the window, and the man had to run outside. The porridge flowed out the door like a wild river and filled the entire farmyard. Then the man ran to his brother and begged him to save him. The younger brother asked for a great treasure in return for his help, and then he stopped the mill and carried it home.

Nå levde mannen og hans familie i ro. Folk fortalte om kvernen i landet. En dag seilte et stort skip til bygda, og en stolt skipper kom til gården. Skipperen spurte om det var sant at kvernen kunne male alt. Da mannen bekreftet dette, spurte skipperen om den kunne male salt. Hvis han eide kvernen, trengte han aldri mer å seile over farlige hav for å kjøpe salt.

> Now the man and his family lived in peace. People spoke of the mill throughout the land. One day, a large ship sailed into the village, and a proud sea captain came to the farm. The captain asked if it was true that the mill could grind anything. When the man confirmed this, the captain asked if it could grind salt. If he owned the mill, he would never again need to sail across dangerous seas to buy salt.

Skipperen betalte en stor haug med gull. Mannen solgte kvernen, og skipperen løp til skipet uten å lære hvordan den kunne stanse. Da skipet var kommet langt ut på havet, satte skipperen kvernen på dekket og befalte den å male salt. Kvernen begynte snart å male fint, hvitt salt. Sekk etter sekk ble fylt, og snart lå saltet overalt på båten.

> The captain paid a great heap of gold. The man sold the mill, and the captain ran to the ship without learning how it could be stopped. When the ship had reached far out to sea, the captain placed the mill on the deck and commanded it to grind salt. Soon the mill began grinding fine white salt. Sack after sack was filled, and soon salt lay everywhere on the vessel.

Da dekket var fullt, ville skipperen stanse den. Men kvernen forsto ikke noe og malte like fort. Saltet ble så tungt at skipet begynte å synke dypere og dypere i bølgene. Til slutt sank det store skipet helt ned til havets bunn med alle mann.

> When the deck was full, the captain wanted to stop it. But the mill understood nothing and ground just as fast. The salt grew so heavy that the ship began to sink deeper and deeper into the waves. At last, the great ship sank all the way to the bottom of the sea with all hands.

Der nede på bunnen står den gamle kvernen den dag i dag og maler like friskt. Og fordi ingen har stanset den, maler den salt uten å stoppe. Det er derfor vannet i det store havet er så salt.

> Down there on the sea floor, the old mill stands to this very day, grinding just as merrily. And because no one has ever stopped it, it grinds salt without stopping. That is why the water in the great ocean is so salty.

Ordliste / Glossary

kvern
En maskin som maler korn eller salt til fint pulver.
a mill; a machine that grinds grain or salt into fine powder

bunn
Den dypeste delen av noe, for eksempel under havet.
the bottom; the deepest part of something, for example under the sea

flesk
Fett kjøtt fra en gris.
pork; fatty meat from a pig

sild
En liten fisk fra havet som folk ofte spiser.
herring; a small sea fish that people often eat

synke
Å falle ned under vann mot bunnen.
to sink; to go down under water towards the bottom

helvete
Et mørkt og vondt sted i gamle religiøse fortellinger.
hell; a dark and evil place in old religious stories

julaften
Kvelden før første juledag da familier samles til fest.
Christmas Eve, when families gather for a feast

gull
Et gult og verdifullt metall.
gold; a yellow, valuable metal

penger

Mynter og sedler som man bruker til å betale med.

money; coins and notes that you pay with

havsens

Et gammelt ord for «havets», det som tilhører havet.

an old word for «havets», of the sea

skipper

En kaptein som styrer et handelsskip på havet.

a skipper; the captain of a trading ship

derfor

På grunn av dette, eller av den grunn.

therefore; because of this

mett

Å ha spist nok mat slik at man ikke lenger er sulten.

full; having eaten enough so that you are no longer hungry

fløt

Å bevege seg oppå vann eller en annen væske.

floated or flowed; moved on top of water or another liquid

klær

Plagg som mennesker har på kroppen for å holde seg varme.

clothes; what people wear to keep warm

stykke

En del av noe, for eksempel et stykke kjøtt.

a piece; a part of something, for example a piece of meat

EVENTYR 2 AV 5 · HISTORIE 12 I SERIEN

De tre mostrene

The Three Aunts

I en liten stue bodde en fattig kone med datteren sin. Datteren var pen og ung, men hun var så lat at hun ikke ville arbeide. Moren ville gjerne at jenta skulle lære å spinne lin, men jenta nektet alltid. Hver dag satt jenta med hendene i fanget, selv om moren ba henne om å hjelpe til.

> In a little cottage lived a poor woman with her daughter. The daughter was pretty and young, but she was so lazy that she would not work. The mother dearly wished her daughter to learn how to spin flax, but the girl always refused. Every day the girl sat with her hands in her lap, even though her mother asked her to help around the house.

En dag ble moren sint og slo jenta med en stokk, fordi hun ikke ville røre rokken. Jenta gråt høyt og ropte så det hørtes bort på veien. I det øyeblikket kom en stolt prins til stua. Da han hørte denne gråten, stanset han hesten og spurte hvorfor moren slo barnet sitt.

> One day, the mother grew angry and struck the girl with a stick, because she would not touch the spinning wheel. The girl wept loudly and cried out so that it could be heard far down the road. At that very moment, a proud prince came riding by the little cottage. When he heard this weeping, he halted his horse and asked why the mother was beating her child.

Moren skammet seg over at datteren var så lat. Hun ville ikke si det som var sant til den fine prinsen. Derfor sa hun at jenta var så

flittig at hun ville spinne lin hele tiden. «Datteren min vil aldri stanse, og hun gråter fordi jeg ikke har nok lin,» sa moren.

> The mother felt ashamed that her daughter was so lazy. She did not want to tell the truth to the fine prince. Therefore, she claimed that the girl was so industrious that she wanted to spin flax all the time. “My daughter will never stop, and she weeps because I do not have enough flax for her,” said the mother.

Da prinsen hørte dette, smilte han vennlig. «Hvis hun er glad i å arbeide, skal hun få bli med til slottet,» sa han. «Der har jeg rom fulle av fint lin. Hvis hun kan spinne dette til tråd, skal hun få bli min dronning.» Moren ble glad, og jenta reiste med prinsen.

> When the prince heard this, he smiled kindly. “If she is fond of working, she shall come with me to the castle,” said he. “There I have rooms full of fine flax. If she can spin this into thread, she shall become my queen.” The mother was glad of this, and the girl departed with the prince.

På slottet førte prinsen jenta opp i et stort rom i tårnet. Der lå det hauger med lin. «Når du har spunnet dette linet, skal vi feire et stort bryllup,» sa prinsen og låste døren. Da jenta var for seg selv i rommet, satte hun seg ned og gråt. Hun kunne ikke spinne en tråd, og hun visste at prinsen snart ville oppdage dette.

> At the castle, the prince led the girl up into a large chamber in the tower. There lay heaps of flax piled high. “When you have spun this flax, we shall celebrate a grand wedding,” said the prince, and locked the door. When the girl was left alone in the room, she sat down and wept. She could not spin a single thread, and she knew that the prince would soon discover this.

Ute begynte solen å gå ned, men jenta satt likevel og gråt. Plutselig åpnet en dør seg i veggen, og en gammel kone trådte

inn. Denne konen så merkelig ut, for hun hadde en underleppe som nådde ned til halsen. «Hvorfor gråter du, mitt barn?» spurte den gamle konen med mild stemme.

> Outside, the sun began to set, yet the girl still sat weeping. Suddenly, a door opened in the wall, and an old woman stepped into the room. This woman looked remarkable, for she had an underlip that reached all the way down to her neck. “Why do you weep, my child?” asked the old woman in a gentle voice.

Jenta fortalte at hun ikke kunne spinne lin. Da smilte konen og ga henne et løfte. «Hvis du lover å be meg til ditt bryllup, og hvis du kaller meg moster og ber meg sitte ved bordet, skal jeg hjelpe deg,» sa hun. Jenta lovte dette med glede. Med en gang satte konen seg ned, slikket på linet og spant den fineste tråden som noen kunne tenke seg.

> The girl confessed that she could not spin flax. Then the woman smiled and gave her a promise. “If you promise to invite me to your wedding, and if you call me aunt and bid me sit at the table, I will help you,” said she. The girl promised this with great joy. At once the woman sat down, licked the flax, and spun the finest thread anyone could imagine.

Like etter kom en annen gammel kone inn gjennom døren. Hun var så krum i ryggen at hun nesten var bøyd som en bue. Den andre konen spurte hvorfor jenta var urolig. «Hvis du kaller meg moster i ditt bryllup, skal jeg haspe garnet for deg,» sa hun. Jenta takket og ga sitt løfte. Dermed satte den andre konen seg på en krakk og arbeidet raskt.

> Soon after, another old woman entered through the door. She was so crooked in the back that she was bent almost like a bow. The second woman asked why the girl was so distressed. “If you call me aunt at your

> wedding, I will reel the yarn for you," said she. The girl gave thanks and made the same promise. Thereupon the second woman sat down on a stool and worked briskly.

Snart kom en tredje kone inn i tårnet. Hun hadde en stor tommelfinger på den ene hånden, bred som et fat. «Når du feirer bryllup, må du ikke glemme å be meg som moster. Da skal jeg sitte ved spinnerokken og veve tøyet,» sa den tredje konen. Jenta takket henne varmt og ga sitt løfte.

> Before long, a third woman entered the tower chamber. She had a huge thumb on one hand, as broad as a platter. "When you celebrate your wedding, you must not forget to invite me as your aunt. Then I shall sit at the spinning wheel and weave the cloth," said the third woman. The girl thanked her warmly and gave her faithful pledge.

Gjennom natten arbeidet de tre mostrene uten å stanse. Den første spant linet og gjorde tråden våt med leppen sin. Den andre haspet garnet over den krumme ryggen. Og den tredje tråkket på spinnerokken og brukte tommelen til å tvinne og veve hvitt stoff. Da morgenen kom, var rommene tomme for lin, og på gulvet lå det fint tøy.

> Through the night the three aunts worked without ceasing. The first spun the flax and moistened the thread with her lip. The second reeled the yarn across her crooked back. And the third trod the spinning wheel and used her thumb to twist and weave the white cloth. When morning arrived, the rooms were cleared of flax, and on the floor lay stacks of fine linen.

Da prinsen låste opp døren neste morgen, kunne han ikke tro sine egne øyne, selv om han så stoffet. Alt linet var spunnet og vevet. Han beundret jentas arbeid og trodde hun var landets mest

flittige kvinne. Nå befalte han at slottet skulle gjøres klart. Prinsen ga jenta vakre klær, og kongen ba mange gjester til bryllupet.

> When the prince unlocked the door the following morning, he could not believe his own eyes, even though he saw the cloth. All the flax was spun and woven. He marveled at the girl's labor and believed she was the most industrious woman in the realm. Now he commanded the castle to be made ready. The prince gave the girl beautiful garments, and the king invited many guests to the wedding.

Før bryllupet begynte, gikk jenta til prinsen. «Kjære prins, jeg har tre gamle mostre som hjalp meg da jeg var liten. Må jeg få be dem til vårt bryllup og la dem sitte ved vårt bord?» spurte hun mildt. «Gjerne skal dine kjære mostre få sitte ved bordet og spise god mat,» svarte prinsen vennlig.

> Before the wedding commenced, the girl went to the prince. "Dear prince, I have three old aunts who helped me when I was young. May I invite them to our wedding and have them sit at our table?" she asked gently. "Most gladly shall your dear aunts sit at our table and feast with us," the prince answered kindly.

I den store salen satt kongen, prinsen og bruden ved et gyllen bord. Gjestene drakk vin og spiste god mat. Plutselig gikk døren opp, og inn trådte den første konen med den lange underleppen. Prinsen ble redd da han så henne. «Hvorfor i verden har du en så stygg leppe?» spurte prinsen. «Det har jeg fordi jeg har slikket på tråden i alle mine dager,» svarte konen.

> In the great hall sat the king, the prince, and the bride at a golden table. The guests drank wine and ate good food. Suddenly, the door swung open, and in stepped the first woman with the long underlip. The prince was frightened when he caught sight of her. "Why on earth do you have

> such an unsightly lip?" asked the prince. "That I have because I have licked thread all the days of my life," answered the woman.

Like etter kom den andre konen inn med sin krumme rygg. Da prinsen spurte hvorfor ryggen var så bøyd, svarte hun at hun hadde sittet over vevstolen i mange år. Til slutt kom den tredje konen inn med den store tommelen. Da prinsen spurte hvorfor tommelen var så bred, svarte hun at hun hadde tvunnet garn ved spinnerokken hele sitt liv.

> Shortly after, the second woman entered with her crooked back. When the prince asked why her back was so humped, she replied that she had sat over the loom for many years. At last, the third woman entered with her great thumb. When the prince inquired why her thumb was so broad, she answered that she had twisted yarn at the spinning wheel all her life.

Da prinsen hørte disse svarene, ble han hvit og redd, og så på sin vakre brud. «Aldri i livet skal min vakre kone røre en spinnerokk eller sitte bøyd over en vevstol!» ropte prinsen høyt. «Fra denne dag skal ingen la henne arbeide med lin eller garn!» Derfor slapp den late jenta å spinne en eneste tråd mer i hele sitt liv, og hun og prinsen levde i ro.

> When the prince heard these answers, he turned pale and frightened, and looked upon his lovely bride. "Never in this life shall my fair wife touch a spinning wheel or sit bent over a loom!" cried the prince aloud. "From this day forth, no one shall set her to work with flax or yarn!" Therefore, the lazy girl was spared from ever spinning another thread in all her days, and she and the prince lived in peace.

Ordliste / Glossary

moster, mostre, mostrene

En tante, søsteren til ens mor.

aunt; the sister of your mother

spinnerokk, spinnerokken, rokk, rokken

Et redskap med et stort hjul som man bruker til å spinne tråd av lin eller ull.

spinning wheel; a tool with a big wheel for spinning thread from flax or wool

garn, garnet

Tråd spunnet av lin eller ull.

yarn; thread spun from flax or wool

underleppe, underleppen, leppen, leppe

Den nederste leppen på munnen.

lower lip

tommelfinger, tommelfingeren, tommel, tommelen

Den tykkeste og korteste fingeren på hånden.

thumb; the thickest and shortest finger on the hand

rygg, ryggen

Baksiden av kroppen fra skuldrene ned til hoftene.

back; the back of the body from the shoulders to the hips

krum, krumme

Bøyd i en bue, ikke rett.

bent; curved like a bow, not straight

bryllup, bryllupet

En stor fest når to personer gifter seg med hverandre.

wedding; a big party when two people marry

brud, bruden

En kvinne på den dagen hun gifter seg.

bride; a woman on the day she marries

brudgom, brudgommen

En mann på den dagen han gifter seg.

bridegroom; a man on the day he marries

slikke, slikket

Å føre tungen over noe, for eksempel for å gjøre tråden våt.

to lick; to move the tongue over something, for example to wet the thread

tvinne, tvunnet

Å snurre flere tråder sammen til én sterk tråd.

to twist; to twist several threads together into one strong thread

krakk, krakken

En enkel sittebenk eller stol uten rygg og armlener.

stool; a simple seat without a back or arms

vevstol, vevstolen

En maskin av tre som man bruker til å lage stoff og klær.

loom; a wooden machine for making cloth

haspe, haspet

Å vikle garn opp i bunter eller hesper.

to reel; to wind yarn up into skeins

stoff, stoffet

Tekstil eller materiale som er vevet av tråd.

fabric; material woven from thread

tøy, tøyet

Vevet stoff til klær eller duker.

cloth; woven fabric for clothes or tablecloths

klær

Plagg som mennesker har på kroppen for å holde seg varme.

clothes; what people wear to keep warm

derfor

Av den grunn, eller på grunn av dette.

therefore; for that reason

EVENTYR 3 AV 5 · HISTORIE 13 I SERIEN

Risen som ikke hadde noe hjerte på seg

The Giant Who Had No Heart in His Body

Det var en gang en konge som hadde sju sønner. Han ville alltid ha den yngste sønnen hos seg på slottet. Da de seks eldste brødrene ble store, ville de reise ut i verden for å finne vakre bruder. Kongen ga brødrene fine hester og klær av silke, og ba dem passe godt på seg selv.

> Once upon a time, there was a king who had seven sons. He always wished to keep his youngest son near him at the castle. When the six elder brothers grew up, they wished to journey out into the world to seek fair brides. The king gave the brothers fine horses and silk garments, and bid them take good care of themselves.

Langt borte kom de seks brødrene til et slott der en konge hadde seks døtre. Hver prins valgte en prinsesse til sin brud, og de feiret med glede før de reiste hjem. Men på veien hjem red de like foran et mørkt fjell. I dette fjellet bodde en ond rise som hatet alle mennesker.

> Far away, the six brothers arrived at a castle where a king had six daughters. Each prince chose a princess for his bride, and they celebrated with joy before setting out for home. But on their journey back, they rode right in front of a dark mountain. Within this mountain dwelt an evil giant who hated all mankind.

Da de tolv unge menneskene red foran fjellet, trådte den store risen plutselig fram. Kjempen løftet en tung stav og slo hardt i bakken. Fordi brødrene ikke visste om denne faren, kunne de

verken kjempe eller løpe bort. Med mørk trolldom gjorde risen alle brødrene og deres bruder om til hard stein.

> When the twelve young folk rode before the mountain, the great giant suddenly stepped forth. The ogre raised a heavy staff and struck the ground fiercely. Because the brothers had no inkling of this peril, they could neither fight nor flee. With dark sorcery, the giant turned all the brothers and their brides into solid stone.

Hjemme på slottet ventet den gamle kongen lenge, men ingen kom tilbake. Kongen sørget og gråt fordi sønnene var borte. Da den yngste prinsen så at faren sørget tungt, ba han om å få dra ut og finne brødrene. Kongen nektet først fordi han fryktet å miste sitt siste barn, men gutten ba så vakkert at kongen ga sitt samtykke.

> Back home at the castle, the old king waited long, but no one returned. The king grieved and wept because his sons were lost. When the youngest prince saw his father mourning so heavily, he begged leave to ride forth and find his brothers. The king refused at first because he feared losing his last child, but the lad pleaded so gently that the king granted his consent.

Den unge prinsen fikk bare en svak hest og lite mat. Da han hadde ridd gjennom dype skoger, møtte han en tynn ulv som lå ved veien. Ulven var så sulten at den nesten ikke orket å reise seg, og ba om hesten. Selv om prinsen visste at han måtte gå til fots, ville han hjelpe villdyret og ba ulven ta imot hesten som mat.

> The young prince was given only a frail horse and meager provisions. When he had ridden through deep forests, he met a lean wolf lying beside the trail. The wolf was so starved that it could scarcely rise, and pleaded for the horse. Even though the prince knew he would have to

> journey on foot, he wished to aid the wild beast and bid the wolf accept the horse as food.

Da ulven hadde spist seg mett, takket den gutten med dyp stemme. «Fordi du hjalp meg da jeg trengte mat, skal jeg hjelpe deg å finne dine brødre,» sa ulven. «Sett deg på ryggen min, så skal jeg bære deg.» Prinsen satte seg på ulvens rygg, og ulven løp raskt som vinden over høye fjell og dype daler.

> When the wolf had eaten his fill, he thanked the lad in a deep voice. "Because you helped me when I needed food, I shall aid you in finding your brothers," said the wolf. "Sit upon my back, and I will carry you." The prince sat upon the wolf's back, and the wolf bounded swift as the wind over lofty mountains and deep valleys.

På denne reisen stanset de ved en elv for å drikke vann. I en tornebusk så prinsen en ravn som satt i busken med vingen, og han løste fuglen forsiktig ut. Like etter fant han en laks som lå på en tørr sandbanke. Prinsen bar fisken ut i vannet. Både ravnen og laksen lovte å hjelpe ham hvis han kom i fare.

> On this journey, they paused by a river to drink water. In a briar bush, the prince saw a raven caught in the branches by its wing, and he gently freed the bird. Soon after, he found a salmon lying upon a dry sandbar. The prince carried the fish out into the water. Both the raven and the salmon vowed to help him should he ever find himself in danger.

Omsider kom ulven og prinsen fram til fjellet der risen bodde. Ulven stanset foran en jernport og hvisket til prinsen hva han måtte gjøre. «Inne i fjellet holder kjempen en prinsesse fanget,» sa ulven. «Gå inn til henne, men du må huske å gjemme deg

under sengen når du hører at risen kommer.» Prinsen gikk modig inn i fjellhallen.

> At length, the wolf and the prince arrived at the mountain where the giant dwelt. The wolf stopped before an iron gate and whispered to the prince what he must do. “Within the mountain, the giant holds a princess captive,” said the wolf. “Go in to her, but you must remember to hide beneath the bed when you hear the giant coming.” The prince boldly stepped into the mountain hall.

Prinsessen ble glad da hun så den unge gutten, men hun advarte ham mot uhyret. «Risen tar livet av alle som kommer hit, for han har ikke noe hjerte i kroppen,» sa hun. Da kjempen kom inn med tung lyd, gjemte prinsen seg under sengen. Risen tråkket inn i rommet og ropte sint at han kjente lukten av et kristent menneske.

> The princess was glad when she saw the young lad, yet she warned him against the monster. “The giant takes the life of all who come here, for he has no heart in his body,” said she. When the giant entered with a heavy sound, the prince hid beneath the bed. The giant trod into the room and shouted angrily that he scented the blood of a Christian man.

Prinsessen smilte til kjempen og ga ham god mat og drikke. Da han var mett og rolig, spurte hun hvor han hadde hjertet sitt, fordi han kunne leve uten det. Først sa kjempen to ganger at det lå under dørstokken og bak skapet, men det var ikke sant. Da prinsessen pyntet dørstokken og skapet med blomster neste dag, lo risen og fortalte sannheten.

> The princess smiled upon the giant and gave him good food and drink. When he was full and calm, she asked where he kept his heart, because he could live without it. At first, the giant said twice that it lay under the

> door sill and behind the cupboard, but that was not true. When the princess adorned the threshold and the cupboard with flowers the following day, the giant laughed and told the truth.

«Langt borte ligger en dyp innsjø,» sa risen stolt. «Ute i vannet ligger en øy, og på den øya står en kirke. Inne i kirken finnes en brønn der en and svømmer. I denne anden ligger et egg, og inne i det harde egget er hjertet mitt. Ingen kan nå det egget!» Da morgenen kom, reiste prinsen og ulven mot den fjerne sjøen.

> "Far away lies a deep lake," said the giant proudly. "Out in the water lies an island, and upon that island stands a church. Inside the church there is a well where a duck swims. Within this duck lies an egg, and inside that hard egg is my heart. No one can reach that egg!" When morning came, the prince and the wolf journeyed toward the distant lake.

Etter en reise over ville fjell kom de fram til innsjøen. Ulven svømte over det kalde vannet med prinsen på ryggen, bort til den ensomme øya. Foran kirken fant de en tung dør som var låst med en nøkkel høyt oppe i tårnet. Da prinsen ropte på ravnen, kom fuglen ned med nøkkelen i det skarpe nebbet sitt.

> After a journey across wild mountains, they arrived at the lake. The wolf swam across the cold water with the prince upon his back, over to the lonely island. Before the church, they found a heavy door locked with a key high up in the tower. When the prince called upon the raven, the bird swept down with the key in its sharp beak.

Prinsen låste opp døren og løp inn til brønnen i kirken. Da anden ville komme seg bort, mistet fuglen egget, og egget falt ned i vannet. Men i dette øyeblikket kom laksen opp fra vannet med det hvite egget trygt i munnen.

> The prince unlocked the door and ran inside to the well in the church. As the duck sought to flee, the bird dropped the egg, and the egg fell into the water. But at this very moment, the salmon came up from the water with the white egg safely in its mouth.

Med det underlige egget i hånden red prinsen tilbake på ulvens rygg. Da risen kom inn i fjellet for å knuse dem, klemte gutten forsiktig på egget. Risen ropte høyt av smerte og falt på kne. Prinsen befalte at risen med en gang skulle gi brødrene og deres bruder livet tilbake, og kjempen rørte ved steinene med staven til alle våknet.

> With the strange egg in hand, the prince rode back upon the wolf's back. When the giant entered the mountain to crush them, the lad squeezed the egg gently. The giant cried out in great pain and fell to his knees. The prince commanded the giant to restore life to the brothers and their brides at once, and the giant touched the stones with his staff until all were awakened.

Så snart alle de tolv var levende, klemte prinsen egget helt i stykker med hendene. I dette øyeblikket ble den onde risen knust for alltid, og mørket ble borte fra fjellet. Deretter vendte de sju prinsene og de sju brudene hjem til slottet. Der feiret kongen og folket sju store bryllup i mange dager, og alle levde trygt og godt i ro.

> As soon as all twelve were alive once more, the prince crushed the egg utterly with his hands. At this very moment, the evil giant was shattered forever, and the darkness vanished from the mountain. Then the seven princes and the seven brides returned home to the castle. There the king and his people celebrated seven great weddings for many days, and all lived safely and well in peace.

Ordliste / Glossary

rise, risen, risene

Et kjempestort troll som bor inne i fjellet.

giant; a huge troll who lives inside the mountain

ravn, ravnen

En stor, klok, svart fugl.

raven; a big, clever, black bird

and, anden

En svømmefugl som lever ved vann og innsjøer.

duck; a swimming bird that lives by water and lakes

laks, laksen

En stor fisk som lever i elver og innsjøer.

salmon; a big fish that lives in rivers and lakes

dørstokk, dørstokken

En planke som ligger nederst i en døråpning.

threshold; a plank at the bottom of a doorway

jernport, jernporten

En tung og sterk dør laget av jern.

iron gate; a heavy, strong door made of iron

sandbanke, sandbanken

En rygg av sand i elven eller ved stranden.

sandbank; a ridge of sand in a river or by the shore

tornebusk, tornebusken

En vill busk med skarpe torner på grenene.

thorn bush; a wild bush with sharp thorns on its branches

fjellhall, fjellhallen

En stor sal hugget ut inne i fjellet.

mountain hall; a great hall carved out inside the mountain

kristen, kristent, kristenmann

Et troende menneske fra kongeriket.

Christian; in old tales, an ordinary human being

smerte, smerten

En vond følelse i kroppen når man er skadet.

pain; a bad feeling in the body when you are hurt

stykker

Biter eller deler av noe som går i knas, for eksempel i stykker.

pieces; in «i stykker», broken to pieces

nebb, nebbet

Den harde munnen til en fugl.

beak; the hard mouth of a bird

vinge, vingen, vinger

Lemmet som en fugl bruker til å fly med.

wing; the limb a bird flies with

sulten, sultne

Når et menneske eller dyr mangler mat og må spise.

hungry; when a person or animal lacks food and must eat

mett

Når man har spist nok mat og ikke lenger er sulten.

full; having eaten enough so that you are no longer hungry

klær

Plagg som mennesker har på kroppen for å holde seg varme.

clothes; what people wear to keep warm

brud, bruden, bruder, brudene

En kvinne på den dagen hun gifter seg.

bride; a woman on the day she marries

bryllup, bryllupet

En stor fest når to personer gifter seg med hverandre.

wedding; a big party when two people marry

rygg, ryggen

Baksiden av kroppen fra skuldrene ned til hoftene.

back; the back of the body from the shoulders to the hips

EVENTYR 4 AV 5 · HISTORIE 14 I SERIEN

Kari Trestakk

Kari Woodenfrock

Det var en gang en konge som hadde mistet dronningen sin. Hun hadde gitt ham en datter, og datteren het Kari. Etter en tid giftet kongen seg igjen med en kvinne som hadde en datter fra før. Den nye dronningen var vennlig så lenge kongen så på, men hun hatet Kari fordi jenta var snill og vakker.

> Once upon a time there was a king who had lost his queen. She had given him a daughter, and the daughter was called Kari. After a time the king married again, a woman who already had a daughter. The new queen was kind as long as the king was watching, but she hated Kari because the girl was good and beautiful.

Da kongen reiste bort for en lang tid, var Kari igjen hjemme med dronningen. Hun ga jenta lite mat og var hard mot henne. Hver dag måtte Kari gå ut i skogen og passe dyrene. Med dyrene gikk en stor, grå okse. Oksen var klok som et menneske, og han så at jenta var trist.

> When the king went away for a long time, Kari was left at home with the queen. She gave the girl little food and was hard on her. Every day Kari had to go out into the forest and tend the animals. Among the animals walked a big grey bull. The bull was as wise as a human being, and he saw that the girl was sad.

«Hvorfor gråter du?» spurte oksen en dag. Kari fortalte at hun fikk så lite å spise. «I det ene øret mitt ligger en duk,» sa oksen. «Hvis du tar den og legger den på bakken, får du så mye mat du vil.»

Kari gjorde det, og med en gang sto det god mat og drikke på duken.

> "Why are you crying?" the bull asked one day. Kari told him that she got so little to eat. "In one of my ears there is a cloth," said the bull. "If you take it and lay it on the ground, you will get as much food as you want." Kari did so, and at once there was good food and drink on the cloth.

Snart ble Kari sterk og glad igjen. Dette likte ikke dronningen, fordi hun ville at jenta skulle bli svak. Hun sendte en annen jente etter Kari i skogen, og jenta så hva oksen gjorde. Da dronningen hørte det, la hun seg i senga og sa at hun ikke var frisk. Hun ville bare bli frisk igjen hvis hun fikk spise kjøtt av den grå oksen.

> Soon Kari became strong and happy again. The queen did not like this, because she wanted the girl to grow weak. She sent another girl after Kari into the forest, and that girl saw what the bull did. When the queen heard it, she lay down in bed and said that she was not well. She would only get well again if she could eat the meat of the grey bull.

Kari gråt da hun gikk til oksen og fortalte hva dronningen ville. «Vær ikke redd,» sa oksen. «Sett deg opp på meg, så skal vi reise bort, du og jeg.» Kari satte seg opp, og oksen løp bort. Etter en lang dag kom de til en skog der alle trærne var av kobber. Bladene skinte som ild i solen.

> Kari cried as she went to the bull and told him what the queen wanted. "Do not be afraid," said the bull. "Climb up on me, and we will go away, you and I." Kari climbed up, and the bull ran off. After a long day they came to a forest where all the trees were made of copper. The leaves shone like fire in the sun.

«Når vi går gjennom denne skogen, må du ikke røre et eneste blad,» sa oksen. «Hvis du gjør det, kommer trollet som eier skogen.» Kari ville passe godt på, men skogen var så full av trær at hun kom til å ta et blad. Med en gang kom et troll med tre hoder. Oksen og trollet kjempet lenge, men til slutt vant oksen.

> "When we go through this forest, you must not touch a single leaf," said the bull. "If you do, the troll who owns the forest will come." Kari meant to be very careful, but the forest was so full of trees that she happened to take a leaf. At once a troll with three heads came. The bull and the troll fought for a long time, but in the end the bull won.

Etterpå hadde oksen vondt over hele kroppen. Kari fant salve hos trollet, og hun smurte oksen med salven til han ble frisk. Neste dag kom de til en skog av sølv. Selv om Kari passet enda bedre på, tok hun et blad her. Nå kom et troll med seks hoder, men oksen vant, og salven gjorde ham frisk igjen.

> Afterwards the bull hurt all over his body. Kari found ointment at the troll's place, and she rubbed the bull with the ointment until he was well. The next day they came to a forest of silver. Even though Kari was even more careful, she took a leaf here. Now a troll with six heads came, but the bull won, and the ointment made him well again.

Den tredje dagen red de gjennom en skog av gull. Selv om Kari holdt hendene helt stille, tok hun et blad av gull før hun visste av det. Da kom et troll med ni hoder. De kjempet lenge og hardt, men dette trollet falt, og Kari tok med seg bladet.

> On the third day they rode through a forest of gold. Even though Kari held her hands quite still, she took a leaf of gold before she knew it. Then a troll with nine heads came. They fought long and hard, but this troll fell too, and Kari took the leaf with her.

Til slutt kom de fram til et stort slott, og der stanset oksen. «Nå må du gjøre det jeg ber om,» sa han. «Ta kniven og ta livet av meg, og du må legge huden min under steinen der borte. Under steinen finner du en kjole av tre. Når du trenger noe, kan du slå på steinen.» Kari gråt, men hun gjorde det som oksen hadde bedt om.

> At last they came to a great castle, and there the bull stopped. "Now you must do what I ask," he said. "Take the knife and take my life, and you must lay my hide under the stone over there. Under the stone you will find a dress made of wood. When you need something, you can strike the stone." Kari cried, but she did what the bull had asked.

Kari tok på seg kjolen av tre og gikk opp til slottet. Der ba hun om arbeid på kjøkkenet. Fordi hun gikk i en kjole av tre, sa folket at hun het Kari Trestakk. En morgen skulle hun bære vann til prinsen, for at han kunne vaske seg. Prinsen ble sint fordi en stygg jente kom med vannet, og han kastet vannet på henne.

> Kari put on the wooden dress and went up to the castle. There she asked for work in the kitchen. Because she went about in a dress of wood, the people said that her name was Kari Woodenfrock. One morning she was to carry water to the prince so that he could wash. The prince grew angry because an ugly girl came with the water, and he threw the water at her.

På søndag gikk alle folkene på slottet til kirken. Kari gikk til steinen og slo på den. Ut kom en hest og en kjole av kobber. I kirken kunne prinsen bare se på den vakre jenta. Han spurte hvor hun kom fra. «Jeg kommer fra Vaskeland,» svarte hun, og så red hun bort så fort at ingen kunne følge etter.

> On Sunday all the people of the castle went to church. Kari went to the stone and struck it. Out came a horse and a dress of copper. In church the prince could only look at the beautiful girl. He asked where she came from. "I come from Washland," she answered, and then she rode away so fast that nobody could follow.

Neste søndag fikk Kari en kjole av sølv, og den tredje søndagen fikk hun en kjole av gull. Prinsen ville ikke miste henne en gang til. Han ba folk smøre tjære foran døren til kirken. Da Kari løp ut, ble den ene skoen hennes igjen i tjæren. Prinsen tok skoen og sa at han ville gifte seg med den jenta som skoen passet.

> The next Sunday Kari got a dress of silver, and on the third Sunday she got a dress of gold. The prince did not want to lose her one more time. He had people spread tar in front of the church door. When Kari ran out, one of her shoes stayed behind in the tar. The prince took the shoe and said that he would marry the girl whom the shoe fitted.

Mange jenter kom til slottet for å prøve skoen, men ingen hadde en så liten fot. Til slutt kom datteren til den onde dronningen. Moren hadde tatt kniven og tatt bort litt av hælen og tærne hennes, for at foten skulle passe. Prinsen satte henne på hesten for å ri til kirken, men da de red gjennom skogen, sang en liten fugl fra et tre: «Hæl og tå er borte, skoen er full av blod!»

> Many girls came to the castle to try on the shoe, but none had such a small foot. At last the daughter of the wicked queen came. Her mother had taken the knife and cut away some of her heel and her toes, so that the foot would fit. The prince put her on his horse to ride to church, but as they rode through the forest, a little bird sang from a tree: "Heel and toe are gone, the shoe is full of blood!"

Prinsen så blodet i skoen. Han red tilbake og spurte om det var flere jenter på slottet. «Det er bare Kari Trestakk på kjøkkenet,» sa folkene og lo. Men prinsen ville at hun skulle prøve. Da Kari kom inn, passet skoen helt, og hun viste prinsen bladet av gull fra skogen.

> The prince saw the blood in the shoe. He rode back and asked whether there were more girls at the castle. "There is only Kari Woodenfrock in the kitchen," said the people, and laughed. But the prince wanted her to try too. When Kari came in, the shoe fitted perfectly, and she showed the prince the leaf of gold from the forest.

Nå kastet Kari kjolen av tre, og under den bar hun den vakre kjolen av gull. Prinsen forsto at det var henne han hadde sett i kirken. Det ble et stort bryllup på slottet. Den onde dronningen og datteren hennes måtte reise langt bort, og Kari og prinsen levde lenge og godt.

> Now Kari threw off the wooden dress, and under it she wore the beautiful dress of gold. The prince understood that it was she whom he had seen in church. There was a great wedding at the castle. The wicked queen and her daughter had to go far away, and Kari and the prince lived long and well.

Ordliste / Glossary

Kari

Et vanlig norsk navn på en jente.

a common Norwegian girl's name

trestakk

En kjole laget av tre. «Stakk» er et gammelt ord for kjole.

wooden frock; a dress made of wood. «Stakk» is an old word for a dress or skirt

kjole, kjolen

Et klesplagg som jenter og kvinner har på seg.

dress; a garment that girls and women wear

okse, oksen

En stor hann av ku.

bull; a big male of cattle

duk, duken

Et stort stoff som man legger på et bord eller på bakken.

cloth; a large piece of fabric laid on a table or on the ground

kobber

Et rødt metall.

copper; a red metal

sølv

Et hvitt og verdifullt metall.

silver; a white, valuable metal

gull

Et gult og verdifullt metall.

gold; a yellow, valuable metal

salve, salven

Et fett som man har på et sår for å bli frisk.

ointment; a fat you put on a wound to heal it

smøre, smurte

Å legge noe fett eller tykt utover noe.

to spread or rub; to put something fatty or thick over something

tjære, tjæren

En svart væske av tre som er tykk og henger fast.

tar; a black liquid made from wood that is thick and sticky

hud, huden

Det ytre laget på kroppen til et menneske eller et dyr.

hide or skin; the outer layer of the body of a person or an animal

hæl, hælen

Den bakre delen av foten.

heel; the back part of the foot

tå, tær, tærne

De små delene ytterst på foten.

toe, toes; the small parts at the front end of the foot

sko, skoen

Det man har på foten når man går ute.

shoe; what you wear on your foot when you walk outside

søndag, søndagen

Den sjuende dagen i uka. Da gikk folk i kirken.

Sunday; the seventh day of the week, when people went to church

kjøkken, kjøkkenet

Rommet der man lager mat.

kitchen; the room where food is made

gifte, giftet, bryllup

Å gifte seg er å bli mann og kone. Bryllupet er festen.

to marry; to become husband and wife. A «bryllup» is a wedding, the party

Vaskeland

Et land som ikke finnes. Kari tenker på vannet prinsen kastet på henne.

«Washland»; a country that does not exist. Kari is thinking of the water the prince threw at her

EVENTYR 5 AV 5 · HISTORIE 15 I SERIEN

Gutten som gikk til nordenvinden

The Lad Who Went to the North Wind

Det var en gang en kone som hadde en sønn. Hun var gammel og svak, og de var fattige. En dag sendte hun gutten ut til buret for å hente mel til middagen. Da gutten kom ut på trappen med melet, kom nordenvinden. Vinden blåste så hardt at den tok melet og bar det bort over himmelen.

> Once upon a time there was a woman who had a son. She was old and weak, and they were poor. One day she sent the boy out to the storehouse to fetch flour for dinner. When the boy came out onto the steps with the flour, the North Wind came. The wind blew so hard that it took the flour and carried it away across the sky.

Gutten gikk inn i buret igjen for å hente mer mel. Men da han kom ut på trappen, kom nordenvinden en gang til og tok melet. Og en tredje gang kom vinden og tok melet. Nå var det ikke noe mel igjen i buret, og gutten ble sint. Han syntes det var urettferdig, og han ville gå til nordenvinden og be om å få melet tilbake.

> The boy went into the storehouse again to fetch more flour. But when he came out onto the steps, the North Wind came once more and took the flour. And a third time the wind came and took the flour. Now there was no flour left in the storehouse, and the boy grew angry. He thought it was unfair, and he wanted to go to the North Wind and ask to have the flour back.

Veien var lang, men til slutt kom gutten fram til huset der nordenvinden bodde. «God dag,» sa gutten høflig. «God dag,» svarte nordenvinden med en dyp og sterk stemme. «Hva vil du?» Gutten forklarte at vinden hadde tatt melet tre ganger. «Vi er fattige, og hvis vi ikke får melet tilbake, har vi ingen mat,» sa han.

> The road was long, but at last the boy reached the house where the North Wind lived. "Good day," said the boy politely. "Good day," answered the North Wind in a deep and strong voice. "What do you want?" The boy explained that the wind had taken the flour three times. "We are poor, and if we do not get the flour back, we have no food," he said.

«Jeg har ikke noe mel,» sa nordenvinden. «Men fordi du er så fattig, skal du få en duk. Når du sier: Duk, dekk deg med god mat! så står det mat på duken med en gang.» Gutten takket og gikk mot huset sitt med duken. Da kvelden kom, var det for langt å gå hjem, og han tok inn på et vertshus ved veien.

> "I have no flour," said the North Wind. "But because you are so poor, you shall have a cloth. When you say: Cloth, spread yourself with good food! then there will be food on the cloth at once." The boy said thank you and walked towards his home with the cloth. When evening came, it was too far to walk home, and he stopped for the night at an inn by the road.

På vertshuset satte gutten seg ved et bord og la duken foran seg. «Duk, dekk deg med god mat!» sa han. Med en gang var bordet fullt av mat og drikke. Alle i huset ble store i øynene, og verten tenkte at den duken ville han gjerne eie. Om natten, da gutten sov, tok verten duken og la en annen duk der, en som ikke kunne lage mat.

> At the inn the boy sat down at a table and laid the cloth in front of him. "Cloth, spread yourself with good food!" he said. At once the table was full of food and drink. Everyone in the house stared, and the innkeeper thought that he would very much like to own that cloth. In the night, while the boy slept, the innkeeper took the cloth and put another cloth there, one that could not make food.

Neste morgen gikk gutten hjem til moren sin. «Nå skal du se,» sa han. «Nordenvinden har gitt meg en duk som lager mat.» Han la duken på bordet og sa det nordenvinden hadde lært ham, men ingen mat kom. «Det var visst ikke en god duk,» sa moren. Selv om gutten ikke forsto hvorfor duken ikke virket, ville han gå til nordenvinden en gang til.

> The next morning the boy went home to his mother. "Now you shall see," he said. "The North Wind has given me a cloth that makes food." He laid the cloth on the table and said what the North Wind had taught him, but no food came. "It was not much of a cloth, it seems," said his mother. Even though the boy did not understand why the cloth did not work, he wanted to go to the North Wind once more.

Da han kom fram, sa han at duken ikke virket. «Den virker ikke,» sa gutten. «Jeg vil ha melet tilbake.» «Jeg har ikke noe mel,» sa nordenvinden. «Men her har du en vær. Hvis du sier: Vær, vær, gjør penger! så lager den gullpenger.» Gutten takket og gikk hjem. Men på veien tok han inn på vertshuset der han hadde sovet før.

> When he got there, he said that the cloth did not work. "It does not work," said the boy. "I want the flour back." "I have no flour," said the North Wind. "But here you have a ram. If you say: Ram, ram, make money! then it makes gold coins." The boy said thank you and went home. But on the way he stopped at the inn where he had slept before.

Gutten ville prøve væren før han kom hjem. «Vær, vær, gjør penger!» sa han, og væren lagde gullpenger. Verten så det, og han tenkte at den væren ville han eie. Om natten, da gutten sov, byttet verten væren med en annen vær fra sin egen gård. Neste dag kom gutten hjem, men væren lagde ingen penger.

> The boy wanted to try the ram before he got home. "Ram, ram, make money!" he said, and the ram made gold coins. The innkeeper saw it, and he thought that he would own that ram. In the night, while the boy slept, the innkeeper swapped the ram for another ram from his own farm. The next day the boy came home, but the ram made no money.

Gutten gikk for tredje gang til nordenvinden. Han var sint og sa at væren ikke virket. «Gi meg melet tilbake!» sa han. «Jeg har ikke noe mel,» sa nordenvinden. «Men jeg har en gammel kjepp. Hvis du sier: Kjepp, kjepp, slå løs! så slår den til du sier: Kjepp, kjepp, nå er det nok!» Gutten takket og gikk.

> The boy went to the North Wind for the third time. He was angry and said that the ram did not work. "Give me back the flour!" he said. "I have no flour," said the North Wind. "But I have an old stick. If you say: Stick, stick, lay on! then it beats until you say: Stick, stick, that is enough now!" The boy said thank you and went.

Nå forsto gutten hvem som hadde tatt duken og væren. Om kvelden kom han til vertshuset igjen. Han la seg på benken og lukket øynene, men han sov ikke. Kjeppen la han under hodet. Verten trodde at denne kjeppen var noe verdifullt. Om natten kom han inn i rommet for å ta kjeppen og legge en annen kjepp der.

> Now the boy understood who had taken the cloth and the ram. In the evening he came to the inn again. He lay down on the bench and

> closed his eyes, but he did not sleep. He put the stick under his head. The innkeeper believed that this stick was something valuable. In the night he came into the room to take the stick and put another stick there.

Da verten var helt nær, ropte gutten: «Kjepp, kjepp, slå løs!» Med en gang begynte kjeppen å slå verten. Verten løp rundt i rommet og over bord og benker, men kjeppen fulgte etter ham og slo og slo. «Nei, nei, nei!» ropte verten. «Du skal få både duken og væren tilbake!»

> When the innkeeper was very close, the boy shouted: "Stick, stick, lay on!" At once the stick began to beat the innkeeper. The innkeeper ran around the room and over tables and benches, but the stick followed him and beat and beat. "No, no, no!" shouted the innkeeper. "You shall have both the cloth and the ram back!"

Gutten ville at kjeppen skulle slå litt til, fordi verten hadde vært så frekk. Så sa han: «Kjepp, kjepp, nå er det nok!» Kjeppen stanset med en gang. Verten hentet både duken og væren og ga dem tilbake til gutten. Verten var så redd at han ikke så på gutten.

> The boy let the stick beat a little longer, because the innkeeper had been so shameless. Then he said: "Stick, stick, that is enough now!" The stick stopped at once. The innkeeper fetched both the cloth and the ram and gave them back to the boy. The innkeeper was so afraid that he did not look at the boy.

Neste morgen gikk gutten hjem med duken, væren og kjeppen. Da han kom inn i stua, la han duken på bordet. «Duk, dekk deg med god mat!» sa han, og bordet ble fullt av mat. Moren var så glad at hun gråt. Så sa han: «Vær, vær, gjør penger!» Og væren lagde så mye gull at det lå i haug på gulvet.

> The next morning the boy went home with the cloth, the ram and the stick. When he came into the main room, he laid the cloth on the table. "Cloth, spread yourself with good food!" he said, and the table became full of food. His mother was so happy that she cried. Then he said: "Ram, ram, make money!" And the ram made so much gold that it lay in a heap on the floor.

Fra den dagen hadde gutten og moren aldri for lite mat. De hadde mat hver dag og penger til alt de trengte. Gutten glemte ikke hvordan det var å være fattig, og han ga ofte mat til andre i bygda som ikke hadde nok.

> From that day on, the boy and his mother never had too little food. They had food every day and money for everything they needed. The boy did not forget what it was like to be poor, and he often gave food to others in the village who did not have enough.

Kjeppen satte han bak døren. Den trengte han ikke så ofte, men hvis noen ville ta fra dem det de eide, visste han hva han skulle si. Og nordenvinden blåste som før, men aldri mer tok den melet fra gutten og moren hans.

> He put the stick behind the door. He did not need it very often, but if anyone wanted to take from them what they owned, he knew what to say. And the North Wind blew as before, but never again did it take the flour from the boy and his mother.

Ordliste / Glossary

nordavind, nordavinden, nordenvind, nordenvinden

Den kalde vinden som kommer fra nord.

the North Wind; the cold wind that comes from the north

bur, buret

Et lite hus på gården der man har mat, for eksempel mel.

storehouse; a small building on the farm where food such as flour is kept

mel, melet

Korn som er malt til fint pulver. Man lager brød av mel.

flour; grain ground into fine powder. Bread is made from flour

duk, duken

Et stort stoff som man legger på et bord.

cloth; a large piece of fabric laid on a table

dekke, dekk

Å legge mat og fat på bordet.

to lay the table; to put food and dishes on the table

vertshus, vertshuset

Et hus der reisende kan spise og sove for penger.

inn; a house where travellers can eat and sleep for money

vert, verten

Mannen som eier et vertshus.

innkeeper; the man who owns an inn

vær, væren

En hann av sau.

ram; a male sheep

kjepp, kjeppen

En kort og tykk stokk av tre.

stick; a short, thick piece of wood

benk, benken, benker

En lang og smal stol som flere kan sitte på.
bench; a long, narrow seat several people can sit on

gull, penger, gullpenger

Gull er et gult og verdifullt metall. Penger bruker man til å betale med. Gullpenger er penger av gull.
gold; money; gold coins

høflig

Når man snakker pent og vennlig til andre.
polite; speaking nicely and kindly to others

urettferdig

Når noe ikke er riktig eller rettferdig.
unfair; when something is not right or just

frekk

Når man er uhøflig eller tar noe som ikke er ens eget.
shameless or cheeky; rude, or taking what is not yours

slå løs

Å begynne å slå hardt og mye.
to lay on; to start beating hard and a lot

Lett norsk, nivå 3

Fem folkeeventyr på lett norsk for voksne (A2–B1)

Arrodi · laget av KI